

FAQ om kortison til løpshester

- **Hva er kortison og hvordan virker det?**

Glukokortikoider (GK) er de mest potente og brukte betennelsesdempende (antiinflammatoriske) legemidlene. I dagligtale omtales gjerne glukokortikoider som «kortison». GK brukes ved behandling av sykdommer både hos mennesker og hos mange ulike husdyrarter. I høyere doser vil disse legemidlene også hemme immunforsvaret (virke immunsupprimerende). Høye doser og langvarig og/eller gjentatt behandling kan gi betydelige bivirkninger. GK kan gis på mange ulike måter. For eksempel som tabletter eller som injeksjon i kroppen. Det er også vanlig at GK gis lokalt, for eksempel som injeksjon i ledd, i salver i øye og ved hjelp av inhalator i luftveiene. Glukokortikoidbehandling er en av de vanligste behandlingsformene ved betennelsestilstander i hestens ledd. Ved å behandle i ledd, kan enkelte av generelle bivirkningene som kan oppstå når disse legemidlene gis «i kroppen» reduseres.

- **Er alle GK like langtidsvirkende, og kan de spores like lenge?**

De fleste GK som er beregnet til bruk i ledd er formulert som såkalte depotpreparater, dvs. de absorberes seint fra leddet og utskilles langsomt. Derfor har de en karenstid på **minimum 28 dager**.

Et unntak er deksametason-natriumfosfat som er et vannløselig GK med kortvarig virkning og rask utskillelse og har derfor en kortere karenstid; **minimum 14 dager**.

Det er en betydelig forskjell mellom de ulike GK med hensyn til denne depoteffekten. Og det er en klar sammenheng mellom den totale mengden GK som brukes, og den tiden det tar før legemiddelet er eliminert (utskilt) fra kroppen. Dette er årsaken til at man må forlenge karenstiden ved injeksjon i flere ledd og ved bruk av høye doser.

- **Hvilke GK brukes til hest i Norge?**

Det finnes flere GK preparat som er godkjent av legemiddelmyndighetene til bruk på hest i Norge. Det er dexametasonisonicotinat (Vorenvet®), deksametason-natriumfosfat (Dexadreson®) og prednisolon (Equisolon®). Ved injeksjon i ledd hos hest i Norge brukes hovedsakelig betametason (Celeston Chronodose®) og triamcinolonacetonid (Kenakort®)

Glukokortikoider som *triamcinolon acetonid*, *betametason fosfat/betametason acetat* og *metylprednisolon acetat* har markedsføringstillatelse til humant bruk, men ikke til hest.

Veterinærer har derfor et utvidet ansvar når slike legemidler brukes til hest.

Anbefalte karenstider etter injeksjon av slike legemidler i ledd, bursa eller seneskjede er basert på at det brukes doser som er empirisk etablert som vanlige i klinisk praksis, i ett eller to ledd.

Dersom høyere doser eller flere ledd/bursaer/seneskjeder injiseres bør karenstiden forlenges vesentlig utover 28 døgn. Det er den enkelte veterinær sitt faglige skjønn som i slike tilfelle må fastsette en tilstrekkelig lang karenstid.

Metylprednisolonacetat (Depo-Medrol®) har en særdeles langvarig effekt og elimineres svært seint og anbefales derfor ikke brukt til konkurransehester.

Triamcinolonacetonid (Kenakort®) har også en lang eliminasjonstid og må derfor brukes med forsiktighet til løpshester. *Triamcinolonacetonid* anbefales ikke til intramuskulær injeksjon til løpshester.

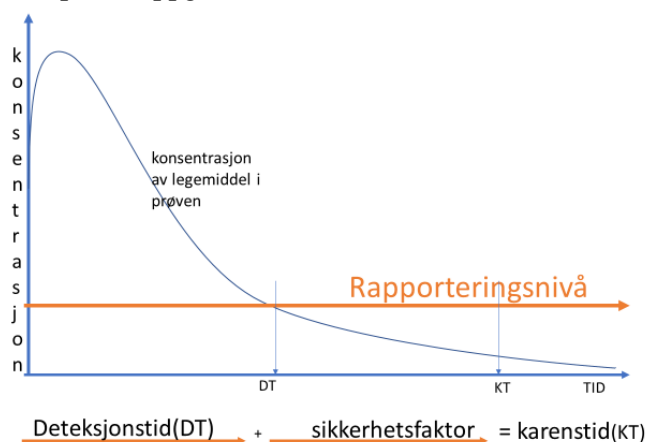
NEMAC utarbeidet i 2015 doseringsanbefalinger for de forskjellige depotpreparatene som en veiledning til veterinærer som behandler løpshester. Disse finnes bla. under Veterinærinformasjon på www.travsport.no, avdeling for hestevelferd sin nettside (www.travsport.no/vetinfo).

FAQ om rapporteringsnivåer og grenseverdier

- **Hva er et rapporteringsnivå?**

Rapporteringsnivåer bestemmes av NEMAC og EHSLC og gjelder for Norden/Europa. Analysemetoder utvikles og blir stadig bedre og for at ikke irrelevante funn av tillatte stoffer skal meldes som positive prøver er det innført rapporteringsnivåer slik at kun konsentrasjoner over dette anses som positive prøver. Rapporteringsnivåene settes i hovedsak for legemidler som er vanlig brukt og/eller som har markedsføringsgodkjennelse til hest i Europa.

Når et laboratorium finner konsentrasjon av et legemiddel over rapporteringsnivå er det å anse som en positiv prøve. De europeiske rapporteringsnivåene er ikke offentlige, og konsentrasjonen i en positiv prøve oppgis derfor heller ikke.

- **Hva er en grenseverdi?**

Grenseverdier settes for substanser som er endogene eller tilstede i hestens miljø (f.eks. kobolt og DMSO). Grenseverdiene er internasjonale og de tar høyde for hvilke verdier man normalt kan komme opp i gjennom tilførsel i normale førtilskudd, kontakt i miljøet, etc., og gir en sikkerhetsmargin over disse nivåene. Ved funn over grenseverdiene er det overveiende sannsynlig at hesten har blitt tilført substansene på annen måte, for eksempel gjennom behandlinger. Dersom konsentrasjonen i prøvematerialet overskrider grenseverdiene er det å betrakte som funn av forbudt substans. Grenseverdiene er offentlige og verdiene kan derfor oppgis ved en positiv prøve.

